

În regiunea transnistreană are loc vânătoria de ziare

❑ Asociația Promo-LEX se arată îngrijorată de regresul continuu în domeniul asigurării libertății presei și de exprimare în regiunea transnistreană, cât și de lipsa unor mecanisme de protecție a activiștilor, jurnaliștilor și apărătorilor de drepturile omului din zona necontrolată.

Recent, reprezentanții miliției transnistrene au început ridicarea în masă a singurului ziar de drepturile omului, corupție și politică «Человек и его права» („Chelovek i ego Prava”). Zeci de milițieni au sechestrat ultimul număr al ziarului tipărită la data de 28 septembrie 2016 din cutiile poștale de la blocurile de locuit și domiciliile private, dar și din locuri publice. Astfel de acțiuni au avut loc în orașul Bender și Râbnița, în perioada 3-4 octombrie 2016. Mai mulți locuitori au fost opriți de miliție, intimidați și împiedicați să citească sau să distribuie ziarul. Potrivit miliției locale, publicația conține articole defăimătoare în adresa liderului Evghenii Șevciuc.

Nicolai Buceațchi, redactorul ziarului «Человек и его права» consideră că atentatele asupra ziarului fac parte din scenariul obișnuit al administrației de facto în vederea limitării libertății de exprimare în regiune. El spune că redacția ziarului a fost continuu supusă represiunilor administrative și judiciare, iar activistul agresat fizic. În cei 15 de activitate, redacția s-a confruntat cu mai multe probleme, însă incidentul din 3 octombrie 2016 este unul ieșit din comun. Nicolai Buceațchi spune că a fost informat despre inițierea unei anchete penale pe faptul *ofensei autorităților*, iar la 05 octombrie 2016 a recepționat un act prin care i s-a cerut să divulge datele autorilor articolelor din numărul tipărit la 28 Septembrie 2016. Aceste acțiuni de intimidare împiedică nu doar activitatea redacției, dar și accesul la

surse alternative de informații a populației.

Locuitorii sunt alarmați de presiunile asupra jurnaliștilor și ca urmare a promovării proiectului privind înăsprirea pedepsei penale și administrative pentru *ofensă*. Proiectul respectiv prevede sancțiuni penale sub formă de: amendă de la cca 400 la 700 euro, muncă neremunerată de la 200 până la 240 ore sau muncă corecțională de la 6 luni până la 1 an. Modificările urmează să intre în vigoare începând cu 19 octombrie 2016. Autorul inițiativei, administrația liderului de la Tiraspol a menționat că înăsprirea respectivă este conformă normelor Federației Ruse.

Aceste acțiuni ale organelor locale contravin standardelor internaționale în domeniu care stipulează că *orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.*

Anterior Asociația, alături de alte organizații internaționale și-au exprimat îngrijorările privind situația apărătorilor drepturilor omului și jurnaliștilor care sunt persecutați de administrația secesionistă, detalii [aici](#).

În acest context, solicităm repeta autorităților constituționale și organismelor internaționale:

- Să ceară administrației de facto respectarea dreptului la libera exprimare în regiune;
- Să ceară administrației de facto încetarea oricăror forme de limitare a libertăților civile a populației;

- Să instituie mecanisme de protecție a activiștilor, jurnaliștilor și apărătorilor de drepturile omului în regiunea transnistreană.

05 Octombrie 2016

Почему милиция гоняется за газетой «Человек и его права»

Препоны в распространение газеты «Человек и его права» – проявление цензуры со стороны

государства

Николай Бучацкий получил письмо из Бендерского УВД

Идет охота на тех, кто распространяет и читает газету «Человек и его права»

Aplicarea torturii pedepsită cu închisoarea – Curtea Supremă de Justiție a pus punct în dosarul Bogdan

☒ Pentru aplicarea torturii în cazul lui Alexandru Bogdan, tortionarii vor executa pedeapsă cu închisoarea. Aceasta după ce ieri, Curtea Supremă de Justiție a respins atât recursul inculpaților, cât și pe cel al părții vătămate.

Astfel rămâne în vigoare decizia Curții de Apel Chișinău din 1 decembrie 2015 (pronunțată integral la 15 ianuarie 2016), prin

care a fost casată sentința de achitare și stabilită pedeapsă pentru inculpați de 4 ani (pentru un inculpat) și câte 3 ani de închisoare (pentru alți 2 inculpați). Curtea de Apel a mai constatat faptul că aplicarea forței fizice și a mijloacelor speciale față de partea vătămată nu a fost justificată și proporțională.

Amintim că în august 2013, Alexandru Bogdan a fost supus torturii de către 3 colaboratori ai Departamentului Instituțiilor Penitenciare, când i-au fost aplicat lovituri cu bastonul de cauciuc, lovituri cu pumnii și picioarele. Acțiunile au avut loc în incinta penitenciarului nr. 13.

Acesta este unul din puținele cazuri în care un fost funcționar de rang înalt din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP) a fost condamnat pentru fapte de tortură și urmează să execute pedeapsa cu închisoarea.

Menționăm că, în anterior Asociația Promo-LEX a subliniat necesitatea ajustării cadrului normativ la capitolul aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale în locurile de detenție, dar și necesitatea instruirii reprezentanților DIP în domeniu.

Un material video pe acest caz a fost realizat de către [Radio Europa Liberă](#). Emisiunea Pur Și Simplu: „Tortura în limitele legii”, [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de comunicare Promo-LEX:
gsm: 060280980, tel/fFax (+373 22) 450024, e-mail:pr@promolex.md

Fii cu ochii pe campania electorală în localitatea ta!

Odată cu startul campaniei electorale, Promo-LEX te invită să semnalezi încălcările electorale ale candidaților

înregistrați în cursa pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, accesând platforma electorala.monitor.md. Platforma este un instrument util pentru a sesiza acțiunile electorale din toate localitățile Republicii Moldova și invita cetățenii să fie activi și implicați în monitorizarea proceselor politice din țară.

Accesând rubrica [TRIMITE O SEMNALARE](#) și urmând pașii simpli de completare, aveți posibilitatea să ne comunicați despre acțiunile electorale din localitatea dumneavoastră, cum ar fi: afișaj electoral, afișaj electoral în locuri neautorizate, vandalizarea afișajului electoral, cadouri electorale, concerte electorale, activități sportive electorale, adunări electorale, utilizarea resurselor administrative, presiunea sau intimidarea alegătorilor, observatorilor sau concurenților, denigrarea imaginii concurenților electorali, activitatea organelor electorale, transport utilizat de concurenții electorali în campanie. De asemenea, pe platforma

electorala.monitor.md aveți posibilitatea să încărcați fotografiile și video de la fața locului.

Toate semnalările ajunse pe platforma electorala.monitor.md sunt analizate de echipa Misiunii de Observare a Alegerilor Președintelui. Platforma electorala.monitor.md a fost lansată de Promo-LEX în 2014.

Angajăm Președinte!

Sâmbătă, 1 octombrie, a avut loc seminarul de instruire a Coordonatorilor Locali, care vor desfășura Campania de informare "IEȘI la VOT", în contextul Alegerilor pentru funcția de

Președinte a Republicii Moldova, din 30 octombrie 2016. Campania cu sloganul "Angajăm Președinte" este implementată de Asociația Promo-LEX și este susținută financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

În cadrul seminarului, Coordonatorii Locali de Campanie au discutat despre necesitatea unei astfel de campanii, mesajul și rolul acestuia în vederea determinării cetățenilor cu drept de vot de a participa la alegeri, precum și despre metodologia de lucru. În acest sens, seminarul a fost și o platformă de discuții și schimb de experiență, participanții având posibilitatea să cunoască și experiența Promo-LEX în

realizarea campaniilor similare.

În perioada 09-29 octombrie 2016, Coordonatorii Locali și voluntarii acestora urmează să desfășoare activități de distribuție a materialelor de informare și de campanie în 32 de centre raionale și 3 municipii (Chișinău, Bălți, Comrat) ale Republicii Moldova.

Reamintim că, scopul campaniei este de a contribui la mobilizarea apolitică a alegătorilor și promovarea votului informat și conștient în rândul cetățenilor Republicii Moldova.

Mobilizarea apolitică și participarea cetățenilor la vot sunt principalele obiective ale proiectelor selectate în cadrul Concursului de granturi desfășurat de Promo-LEX

În baza
Concursul
ui public
de
granturi,
lansat la
30 august
2016,
Asociația
Promo-LEX
a
selectat
trei
proiecte

care vor promova mobilizarea apolitică și participarea cetățenilor Republicii Moldova la vot în cadrul alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016.

Proiectele aprobate spre finanțare vor fi implementate de către Asociația Presei Independente (API), Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități (CAJPD) și Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM).

Astăzi, 30 septembrie 2016, în cadrul unei sesiuni de lansare organizate la sediul Asociației Promo-LEX, organizațiile menționate mai sus au semnat Contractele de Grant. Proiectele vor fi realizate în perioada 1 octombrie – 30 noiembrie 2016 și vor avea o acoperire națională.

Astfel, Asociația Presei Independente va implementa o campanie de informare în masă cu privire la desfășurarea campaniei electorale, candidații electorali și programele acestora, drepturile electorale ale cetățenilor, etc. Campanie va fi realizată prin intermediul a 20 publicații regionale și locale, site-urilor/portalurilor specializate și Postului public Radio Moldova Actualități.

Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități

va instrui și organiza o rețea de promotori locali care vor avea rolul să monitorizeze accesibilitatea și să ofere consultanță birourilor electorale ale secțiilor de votare cu privire la accesibilizarea acestora. De asemenea, CAJPD va desfășura campania „Votez cu APTitudine”, scopul campaniei fiind încurajarea participării la vot a persoanelor cu nevoi speciale.

Consiliul Național al Tineretului din Moldova va mobiliza la vot tinerii alegători prin organizarea de campanii de informare, dezbateri publice cu participarea reprezentanților aripilor de tineret ale partidelor politice, spoturi video, etc.

Proiectele sunt finanțate în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate", implementat de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar oferit de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

APEL către autoritățile publice pentru asigurarea accesului la informația de interes public

În contextul Zilei Internaționale a Accesului la Informații, societatea civilă își exprimă îngrijorarea față de neglijarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova de a accesa informația de interes public. Mai multe autorități publice au refuzat, sub diverse pretexte, pe parcursul ultimilor ani, să

ofere informația solicitată de către reprezentanții societății civile.

Dreptul cetățeanului a de avea acces la informația de interes public trebuie să fie unul puternic și funcțional, astfel încât să poată utilizat drept instrument de apărare a drepturilor și libertăților civice pentru a facilita participarea publică la luarea deciziilor și pentru a responsabiliza guvernele.

Anul acesta se împlinesc șaisprezece ani de la adoptarea Legii privind accesul la informație (Nr. 982 din 11.05.2000). Pe parcursul acestei perioade, organizațiile societății civile au depus eforturi semnificative pentru a asigura ca această lege să fie implementată eficient. Aceste eforturi nu au fost în zadar. Înțelegerea dar și atitudinea autorităților publice față de solicitările de informații s-au îmbunătățit considerabil.

Totuși trebuie să remarcăm că la 16 ani de la adoptarea legii, carențe mai există, iar acestea nu sunt excepții. Autoritățile publice preferă să interpreteze restrictiv orice prevedere ambiguă din legislație, în defavoarea solicitantului de informații. Așa se întâmplă, de exemplu, în cazul aplicării Legii privind achizițiile publice. Documentul nominalizat nu obligă expres autoritățile să ofere un grad de informații mai extins asupra procedurilor de achiziții, dar nici nu le interzice acest lucru. Singura excepție se referă la cazurile când oferirea unor astfel de informații poate prejudicia interesele ofertanților la procedura de achiziții.

De doi ani, Legea privind protecția datelor personale este folosită în multe cazuri drept paravan pentru a îngreuna accesul la informația de interes public și a-i proteja pe demnitarii cu probleme de integritate și nu numai.

Sub acest pretext, bunăoară, Președinția a refuzat să ofere jurnaliștilor informația despre persoanele care au fost onorate cu distincții de stat. Într-un alt caz instituția

prezidențială a refuzat să facă publică informația despre judecătorii respinși de către șeful statului la promovare. Ambele cazuri au ajuns în instanță, dar a fost dat câștig de cauză Președinției și nu jurnaliștilor. Prin astfel de cazuri se crează un precedent periculos pentru dreptul cetățeanului la informația de interes public. Astfel, reprezentanții societății civile, la fel și cetățenii Republicii Moldova, sunt nevoiți să cheltuiască timp și resurse pentru a-și apăra în instanță dreptul de a obține informații de interes public de la autoritățile publice plătite din banii contribuabililor. .

Să amintim că printre obiectivele Legii privind accesul la informații, sunt:

- a) crearea cadrului normativ general al accesului la informațiile oficiale;
- b) eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității autorităților publice și a instituțiilor publice;
- c) stimularea formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic.

Astfel, solicităm tuturor autorităților publice (atât la nivel central cât și local), precum și instituțiilor subordonate acestora, care sunt finanțate din bugetul public și/sau prestează servicii publice, să respecte prevederile Legii privind accesul la informație și să ofere neîngrădit, complet și la timp, informația solicitată de către cetățeni.

Principiul care stă la baza dreptului de acces la informație este că instituțiile publice sunt alese de popor și susținute de contribuabili, de aceea cetățeanul este îndreptat să cunoască cum este folosită această putere și cum sunt cheltuiți acei bani. Acest drept de acces la informație însărcinează guvernul cu două obligații cheie:

- de a publica și a disemina informația de bază despre

activitățile diferitor instituții publice.

– de a primi cereri pentru informații de la public și de a răspunde, fie prin a permite publicului accesul la, fie prin a expedia copii ale documentelor sau informațiilor deținute de instituțiile publice.

Organizațiile semnatare:

1. Asociația pentru o Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
2. Centrul de Investigații Jurnalistice
3. Promo-LEX
4. Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație Acces Info
5. Transparency International Moldova
6. Centrul de Resurse Juridice din Moldova
7. Asociația Presei Independente
8. Centrul Independent de Jurnalism
9. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)

Sida a încetat să ofere asistență după amenințările parvenite din partea KGB

*articol de Nils Resare
varianta originală [aici](#)*

Serviciul de securitate KGB a amenințat un oficial suedez de la Sida.

După această amenințare, Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională și-a retras ajutorul oferit unui ONG din Moldova.

– Este o decizie scandaloasă și tristă, spune Robert Hårdh, șeful Civil Rights Defenders.

Prin intermediul Civil Rights Defenders, Sida susține diferite organizații active în domeniul drepturilor omului în Moldova. Una dintre aceste organizații este Promo-LEX, care oferă asistență juridică persoanelor care au fost supuse torturii în închisorile din regiunea separatistă transnistreană.

Asistența oprită

Această asistență, care a durat zece ani, a fost însă oprită acum, sub pretextul că ar face mai dificile negocierile dificile cu regimul autoproclamat al Transnistriei.

– Este o decizie scandaloasă și tristă. Mi-e teamă că decizia respectivă va însemna o politizare mai puternică a ajutorului suedez și va submina activitatea în domeniul drepturilor omului, spune Robert Hårdh, conducătorul Civil Rights Defenders.

Transnistria, amplasată între Moldova și Ucraina, este cunoscută pentru crimă organizată, contrabandă cu arme și trafic de ființe umane. Transnistria nu este recunoscută ca stat de nicio națiune, dar continuă să primească sprijin financiar și militar de la Federația Rusă.

Încearcă să extorcheze bani

Promo-LEX, care activează în Republica Moldova, a ajutat până în prezent 27 victime ale torturii din Transnistria în vederea prezentării cauzei la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de

la Strasbourg. Până în prezent, în toate dosarele finalizate s-a obținut câștig de cauză.

Câteva cauze se referă la persoane care au devenit victime ale șantajului economic. Regimul a încercat să stoarcă bani sau active financiare prin torturarea deținuților din închisori.

Au răspândit înregistrări video

Faptul că aceste cauze ajung să fie judecate într-o instanță internațională deranjează autoritățile autoproclamate din Transnistria. Anul trecut, poliția secretă, KGB, a acuzat Promo-LEX de spionaj și de subminare a securității Transnistriei. Într-un comunicat de presă KGB relata despre pornirea unei anchete preliminare împotriva juriștilor de la organizație.

De asemenea, există suspiciuni că KGB ar fi răspândit în rețelele de socializare două înregistrări amenințătoare despre Promo-LEX și câțiva jurnaliști. Filmele arată cum sunt sparte conturile de email ale câtorva persoane. De asemenea, înregistrările transmit un avertisment către organizațiile care finanțează activitatea Promo-LEX.

Un suedez amenințat

Unul dintre conturile de e-mail, expuse în aceste înregistrări, aparține lui Månstråle Dahlström, secretar II la Ambasada suedeză în Republica Moldova. Dahlström este responsabilă de asistența suedeză pentru drepturile omului în regiune și nemijlocit pentru asistența oferită pentru Promo-LEX, care a fost recent suspendată.

Potrivit directorului reprezentanței Agenției suedeze în Moldova, Henrik Huitfeldt, decizia de suspendare a asistenței pentru acea organizație nu are nimic de a face cu amenințările. Problema ar fi că, potrivit Ambasadei Suedeze în

Republica Moldova, activitatea Promo-LEX complică discuțiile asupra viitorului Transnistriei pe care încearcă să le poarte organizația pentru securitate, OSCE.

Refuză să negocieze

Autoritățile transnistrene au refuzat până acum să se așeze la masa negocierilor atât timp cât continuă activitatea Promo-LEX.

– Promo-LEX și-a promovat cazurile cu insistență. În opinia noastră, strategia la care recurg ei nu este potrivită pentru a putea îmbunătăți situația drepturilor omului în Transnistria pe termen lung, spune Henrik Huitfeldt.

”Sida ar fi trebuit să sprijine Promo-LEX”

Motivele invocate de Sida sunt contestate atât de Civil Rights Defenders, cât și de Promo-LEX. Ei susțin că lucrul cu victimele torturii nu trebuie sacrificat pentru facilitarea tentativelor de a lansa negocieri în problema transnistreană. Suedia nu ar trebui să se supună cerințelor KGB.

– Promo-LEX este o organizație independentă activă în domeniul drepturilor omului, care desfășoară o activitate excelentă în domeniul juridic. Sida ar fi trebuit să sprijine Promo-LEX în momentul când ultima a fost atacată de KGB, în loc să retragă finanțarea, spune Robert Hårdh.

Citește un reportaj mai desfășurat al proiectului Blank Spot despre situația în regiunea transnistriană [aici!](#)

Sida răspunde la critică: ”Absolut

greșit”

După publicarea acestui material, secretarul de presă al Sida, Inga-Lill Hagberg, a contactat ziarul Aftonbladet. În opinia sa, titlul articolului este absolut greșit – potrivit Sida, finanțarea nu a fost retrasă ca urmare a amenințărilor.

– Noi nu am fost supuși amenințărilor, nici în Suedia și nici în Republica Moldova. Acest lucru pur și simplu nu s-a întâmplat, spune Inga-Lill Hagberg de la Sida.

Personalul de la Sida a aflat despre filmul amenințător abia după ce reporterul Nils Resare a contactat Agenția pentru a afla opinia noastră, spune Inga-Lill Hagberg. Începând cu luna ianuarie a acestui an, Sida a încetat, într-adevăr, să finanțeze Promo-LEX.

– Noi am spus că nu vom finanța Promo-LEX, dar acest lucru nu are tangență cu nicio amenințare. Există alte motive. Situația din regiunea transnistreană este foarte dificilă. Noi încercăm să contribuim la soluționarea conflictului de către Guvernul Republicii Moldova și conducerea locală. Promo-LEX complică dialogul și subminează procesul de soluționare a conflictului transnistrean, susține secretarul de presă al Sida Inga-Lill Hagberg.

Organizații ale societății

civile din țările parteneriatului estic dezbat la Chișinău situația drepturilor omului în regiune

**Forumul
Societății
Civile
din
țările
Parteneri-
atului
Estic a
adunat la
Chișinău,
în
perioada
19-20
septembri-
e, câteva**

zeci de organizații neguvernamentale din Ucraina, Belarus, Georgia, Armenia, Azerbaidjan și Republica Moldova alături de reprezentanți ai Consiliului Europei și ai Delegației Uniunii Europene pentru a discuta situația drepturilor omului în regiune.

Temele dezbătute de reprezentanții societății civile cuprind provocările privind drepturile omului în țările Parteneriatului Estic și mecanismele internaționale de prevenire și soluționare a abuzului față de drepturile omului, protejarea și monitorizarea drepturilor omului în zonele de conflict, practica Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului în ceea ce privește țările Parteneriatului Estic, educația privind drepturile omului ca instrument de prevenire

a abuzului față de drepturile omului și libertatea mass-media și accesul la informație.

Pirkka Tapiola, Șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău, a vorbit în deschiderea evenimentului despre necesitatea unei discuții continue pe subiectul respectării drepturilor omului în țările Parteneriatului Estic și despre o abordare nouă și importantă a mesajului Uniunii Europene la capitolul drepturile omului. El spune că Uniunea Europeană are acum un discurs mai clar față de respectarea drepturilor omului în regiunea țărilor Parteneriatului Estic. Totodată, la capitolul respectării drepturilor omului în zonele de conflict, oficialul european a amintit practica Uniunii Europene în cazul Irlandei de Nord și necesitatea de a avea o zonă de dialog în soluționarea acestor diferende. De asemenea, Șeful Delegației UE la Chișinău a atras atenția asupra propagandei care există în zonele de conflict și a unor istorii inventate pentru a influența. Aceste cazuri trebuie discutate și dezbătute pentru a rezolva problemele ce pot genera priviri radicale, consideră Pirkka Tapiola.

Ion Manole, Facilitatorul Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din cadrul Parteneriatului Estic, directorul executiv al Asociației Promo-LEX, a declarat că fiecare țară din regiunea Parteneriatului Estic are propriile sale dificultăți politice și geopolitice, dar standardele și principiile drepturilor omului și ale statului de drept sunt cele mai importante pentru stabilitatea și securitatea din zonă. De asemenea, el a mai vorbit despre rolul esențial al unei societăți civile dinamice pentru o democrație funcțională și necesitatea unui sprijin nu doar financiar pentru ai ajuta pe alții, dar și de sprijin politic pentru a spori eficiența în promovarea și apărarea drepturilor omului.

Întrebat despre respectarea drepturilor omului în Republica Moldova, Ion Manole a declarat că: "Drepturile omului sunt încălcate în Republica Moldova, dar important este că ele pot fi apărate. Reforma în justiție încă nu a fost finalizată și

acest lucru afectează respectarea drepturilor omului. Oamenii care sunt abuzați, care au suferit în urma unor abuzuri sau încălcări ale drepturilor omului pot să își apere drepturile, avem avocați foarte buni, liberi, care nu sunt constrânși, care nu sunt influențați și își exercită foarte bine profesia, avem ONG-uri și organizații internaționale care monitorizează respectarea drepturilor omului”.

Forumul Societății Civile a Parteneriatului Estic este un forum activ cu peste 200 de participanți ce facilitează schimbul de experiență, cunoștințe și bune practici între membri și se întâlnește în cadrul unei conferințe odată pe an.

Promo-LEX constată utilizarea resurselor administrative și o tendință de evitare a raportării reale a cheltuielilor în procesul de colectare a semnăturilor

Misiunea
Promo-LEX
de
Observare
a
Alegerilo
r
Președint
elui din
30
octombrie
2016
constată
în
[raportul](#)

[nr.2](#) de monitorizare cazuri de utilizare a resurselor administrative în campaniile de colectare a semnăturilor de către grupurile de inițiativă, cazuri de colectare a semnăturilor de către persoane neautorizate și evitarea reflectării cheltuielilor reale în procesul de colectare a semnăturilor.

În perioada monitorizată, s-a încheiat procesul de înregistrare a grupurilor de inițiativă în vederea desemnării candidaților pentru funcția de Președinte. Comisia Electorală Centrală a înregistrat 24 de grupuri de inițiativă ce urmează să colecteze semnături până la 30 septembrie 2016. Observatorii Promo-LEX notează, de asemenea, intenția boicotării alegerilor prezidențiale de către PCRM cu păstrarea dreptului de desemnare a membrilor din partea partidului în cadrul organelor electorale.

Analiza cadrului legal privind alegerile prezidențiale arată că, legislația este în mare parte conformă standardelor internaționale, chiar dacă normele cu privire la alegerile prezidențiale sunt mai recente, iar practica de aplicare durabilă a acestora încă nu există. În acest context, atragem

atenția că, în scrutinul prezidențial, **studentii și elevii cu drept de vot pot vota doar în baza unor reguli generale fără posibilitatea de a vota în baza carnetelor de student/elev**, așa cum se întâmplă, de exemplu, în cadrul alegerilor parlamentare. Astfel, Promo-LEX recomandă reglementarea participării studenților/elevilor cu drept de vot la procesul electoral prin aplicarea unor prevederi uniforme, nediscriminatorii, durabile și aplicabile pentru toate tipurile de scrutin.

Observatorii notează că, în această perioadă, CEC a manifestat un nivel sporit de activitate, adoptând actele necesare respectării Programului calendaristic. Totuși, Misiunea de observare Promo-LEX consideră că, **în ziua de 3 septembrie 2016, CEC putea să activeze în vederea realizării sarcinilor, inclusiv să primească acte pentru înregistrarea grupurilor de inițiativă, dar nu și să înregistreze candidații la funcția de Președinte**, deoarece în acest fel, indirect, a favorizat candidatul PDM, Marian Lupu.

Totodată, pentru asigurarea transparenței, Promo-LEX recomandă CEC-ului să asigure neîntârziat publicarea pe pagina web a instituției a tuturor demersurilor și a cererilor care vin din partea potențialilor concurenți electorali. În aceeași ordine de idei, **Promo-LEX solicită asigurarea continuă a accesului la informația cu privire la valabilitatea sau nevalabilitatea semnăturilor din listele de subscripție constatată de operatori pentru ca ulterior aceasta să poată fi comparată cu deciziile adoptate de CEC privind înregistrarea candidaților.**

Misiunea Promo-LEX salută campania de informare a cetățenilor lansată de CEC dedicată alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016 și lansarea a 2 spoturi publicitare destinate atât alegătorilor din țară, cât și a celor de peste hotarele țării.

Monitorizarea procesului de colectare a semnăturilor de către Grupurile de Inițiativă arată că în cel puțin 110 localități

s-au desfășurat activități de colectare a semnăturilor pentru 7 candidați la funcția de Președinte al Republicii Moldova. În acest context, au fost raportate cazuri izolate de colectare a semnăturilor în listele de subscripție de către persoane neautorizate.

Totodată, observatorii Promo-LEX au sesizat **cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative în procesul de colectare a semnăturilor în favoarea a patru candidați desemnați:** Marian Lupu (PDM), Mihai Ghimpu (PL), Iurie Leancă (PPEM) și Igor Dodon (PSRM). În acest sens, merită a fi evidențiat faptul că, grupul de inițiativă al candidatului Marian Lupu a colectat semnături în 311 localități conduse de primari ai PDM, ceea ce constituie circa 75,12 % din totalul celor 414 localități în care au fost colectate semnături. În cel puțin două cazuri, colectarea semnăturilor în susținerea candidatului Marian Lupu s-a desfășurat în incinta autorităților și instituțiilor publice (primărie, școală, grădiniță).

De asemenea, potrivit observatorilor Promo-LEX, a fost constatată utilizarea resurselor administrative de către Valeriu Munteanu, ministrul Mediului, care a participat în timpul orelor de serviciu la recepționarea și depunerea listelor de subscripție pentru candidatul Mihai Ghimpu.

Observatorii au mai sesizat două cazuri de utilizare a funcției în procesul de depunere a listelor de subscripție în timpul programului de lucru: în susținerea candidatului PPEM, dl Iurie Leancă, de către vicepreședintele r. Cantemir, și în susținerea candidatului PSRM, Igor Dodon, de către 2 asistenți sociali.

Promo-LEX observă că, pentru perioada monitorizată, atât **partidele politice, cât și candidații care și-au anunțat intenția de a participa la alegerile din 30 octombrie, au intensificat activitățile cu tentă electorală.** Astfel, de către observatori au fost constatate cel puțin 27 de

activități cu tentă electorală în favoarea a 8 partide politice/potențiali concurenți (PSRM/Igor Dodon, PP PN, PDM/Marian Lupu, Valeriu Ghilețchi, PPEM/ Iurie Leancă, PPPDA/Andrei Năstase, PPPAS/Maia Sandu).

La capitolul raportării finanțelor, în perioada de raportare, **3 grupuri de inițiativă** care au prezentat la CEC listele de subscripție, **au declarat în rapoartele financiare totalizatoare cheltuieli mai mici decât cele estimate de Promo-LEX sau au depus declarații precum că nu au avut cheltuieli.** Astfel, potrivit estimărilor Misiunii de Observare, aceste grupuri de inițiativă nu au reflectat în rapoartele lor financiare totalizatoare cel puțin 85 200 lei pentru diferite categorii de cheltuieli (GI PPEM – 28 555 lei, GI PL – 24 999 lei, PPPDA – 31 646 lei). La fel, deși grupul de inițiativă în susținerea candidatului PDM a declarat cheltuieli mai mari decât cele estimate de MOA, a omis, însă, să reflecte în raportul totalizator cheltuieli estimate de minim 10599,60 lei pentru remunerarea membrilor grupului de inițiativă și a voluntarilor.

În acest context, Promo-LEX amintește concurenților electorali că, aceștia sunt pasibili de răspundere contravențională, penală și fiscală, inclusiv sunt supuși riscului de a fi excluși din cursa electorală în conformitate cu art. 38 alin. 10 și art. 22, alin. 2 lit. g) al Codului electoral.

Pe de altă parte, potrivit observatorilor Promo-LEX, **în cadrul activităților cu tentă electorală, doar pentru publicitate stradală, mai multe partide politice au suportat în perioada de raportare cheltuieli financiare estimate de MOA la cel puțin 1 142 000 lei** (PPPAS – 10 000 lei, PP PDA – 2000 lei, PL – 179 840 lei, PDM – 950 160 lei).

Raportul este disponibil [aici](#).

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care vor monitoriza procesul electoral în toate

circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX va delega câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare din țară. MOA Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare. Observatorii implicați în procesul de monitorizare semnează Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

Pentru moment, activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovișchi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: pr@promolex.md

Pata oarbă a Europei

Tot mai multe persoane originare din Republica Moldova solicită azil în Germania, însă șansa de a fi recunoscut este minimă. De ce își părăsesc moldovenii casele? O excursie într-o țară sfâșiată.

articol de Petra Sorge
textul original [aici](#)

În Grozești, Republica Moldova, Valeriu Butnaru, lăcătușul de 60 de ani, este singur acasă și în atelierul său. În jurul casei sunt trei parcele pustii de pământ.

Buruienile cresc, obloanele scârțâie cu fiecare rafală de vânt. Au plecat toți: copiii, tinerii, familiile.

Ei se îmbrâncesc în Berlinul de Vest, într-o hală industrială reutilizată. Parcelele din adăpostul de pe Paulsternstraße sunt separate cu draperii. Fiecare al doisprezecelea vine din Republica Moldova. În prima jumătate de an, au ajuns în Germania 1608 persoane – de două ori mai mulți decât în aceeași perioadă a anului trecut. Un număr și mai mare de persoane solicită azil – 1780 în total.

În comparație cu un milion de azilanți din Siria, Iraq și alte țări, cifra nu pare să fie tocmai mare. Dar mica țară Moldova cu 3,6 milioane de locuitori se află în fața unei tendințe: din grădina de est a Uniunii Europene, oamenii își părăsesc țara cu miile.

BERLIN, PAULSTERNSTRASSE

De asemenea și Victor, blond, 32 de ani, vorbitor de limbă rusă, și colega sa de serviciu Natalia. Au venit împreună cu familiile lor și le este frică de decizia cu privire la azil.

Deoarece, până acum, aveau mereu parte de: refuz. Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați (Bamf), a spus în perioada ianuarie – iulie „NU” de 1040 de ori solicitanților de azil din Republica Moldova. Doar doi solicitanți au primit un răspuns pozitiv.

Victor era responsabil de securitate într-o firmă de produse alimentare. Într-o zi, un coleg de muncă a murit în urma unui accident de serviciu. Victor și-a informat șeful și poliția. Nu s-a întâmplat nimic. Nici o urmărire penală, nici o consecință. Victor a ales depărtarea. Natalia este victima unui scandal bancar de proporții. Ea își păstra banii la întreprinderea de stat Banca de Economii: în total 5000 Euro. Cu un an în urmă, această bancă a falimentat și banii femeii au dispărut. Nu a găsit salvare în Moldova, nu a beneficiat de asigurarea de stat a depozitelor. Fostul Prim-Ministru este acuzat de furtul unui miliard de dolari din banca sus-numită și din alte bănci comerciale. În luna octombrie a fost reținut.

La indicele de percepție a corupției, elaborat de Transparency International, Republica Moldova se poziționează pe locul 103 din 168. Să nu uităm și despre un conflict înghețat: Moldova este împărțită în partea de vest, în care se vorbește limba română și se aspiră către UE și partea de est, în care se vorbește în mare parte rusa: Transnistria, care s-a

declarat Republică autonomă, recunoscută doar de Rusia. Provincia este izolată din punct de vedere internațional. În anul 1992 a avut loc un război între cele două părți. După 1992 nu au mai avut loc acțiuni violente. Cetățenii Republicii Moldova au voie, încă din 2014 să călătorească fără viză în UE. Transnistrienii ar dori unire cu Federația Rusă La sfârșitul lunii mai, armata SUA a trimis soldați în RM pentru o manevră ca reacție la agresivitatea lui Putin în zona Ucrainei de Est. La summit-ul NATO din luna iulie, care a avut loc la Varșovia, s-a decis că este cazul de a trimite mai multe trupe în Europa de Est. În adăpost, Victor ne povestește că nu s-a refugiat din cauza politicii cancelarului Angela Merkel. Natalia ar avea rude în Germania. În aprilie au căutat pe internet, au tradus informațiile cu Google Translate. Au luat în chirie o rutieră, iar șoferului i-au spus: „La Berlin, Turmstraße, Vă rog.” Este adresa recepției inițiale a refugiaților. Ne-am pornit singuri la drum și am continuat noul val de exod.

MOLDOVA, ÎN RAIONUL NISPORENI

În satul Grozești aproape toți locuiesc din banii pe care îi transmit rudele din străinătate.

De asemenea și Valeriu Butnaru, care are un fiu în Germania. Acesta din urmă lucrează într-un service auto, în regiunea München. Al doilea fiu locuiește cu soția și copiii prin vecinătate. Nu toate clădirile sunt distruse aici. Există și căsuțe nobile cu fațada finisată și cu grădină.

Butnaru are un vis: dorește să construiască un nou atelier și să lanseze, împreună cu fiii săi, o afacere de reparații. Cu propriii bani, fără credite. Cu atât mai mult fără politicieni: „sunt hoți.”

Butnaru achită impozite, precum o fac toți locuitorii de aici. Banii însă nu se întorc în sat, pentru infrastructura publică, de exemplu: strada din fața casei e plină de noroi. Toaleta

este în grădină – o cutie din lemn, aproape răsturnată de vânt.

Până nu demult, ieșea cu tractorul de trei ori pe lună pentru a aduce apă potabilă. În raionul Nisporeni mai sunt fântâni, însă apa din ele este poluată cu substanțe toxice și metale grele. De la sfârșitul lui iulie este mai simplu pentru Butnaru: cu fonduri austriece și ale UE, s-a construit un nou sistem de apă potabilă cu rețea. Acum, în jur de 16 000 persoane au apă potabilă proaspătă la robinet.

„Aceasta este, în esență, tratarea cauzei de refugiere, deoarece, în acest mod, viața de la sat devine mai suportabilă și poate spori activitatea economică”, spune Coordonatorul proiectului Gerhard Schaumberger de la Austrian Development Agency.

ORAȘUL NISPORENI ÎN REPUBLICA MOLDOVA, ADMINISTRAȚIA RAIONALĂ

Apa din clădirea administrației raionale de la Nisporeni încă mai miroase a ouă stricate. Conține Sulfat de hidrogen, un gaz incolor.

Aici își are oficiul Ion Artene, Președintele raionului. Pe masa sa de placaj sunt trei steaguri mici – Nisporeni, Moldova, UE. La proiectul de apă, spune el, au participat, de asemenea, raionul și localitățile membre. În plus, orice proprietar a trebuit să plătească 5000 de lei pentru conectare, aproximativ 230 de euro.

Ion Artene vorbește despre dezvoltare economică, despre „afaceri locale”. Dar unde sunt străzile asfaltate de care au nevoie urgentă antreprenorii? Unde este sistemul de canalizare? Președintele raionului ridică din umeri: „Sunt în birou doar de un an.” Și corupția? Artene spune că la subiectele „Poliție și justiție” ar putea exista unele probleme.

La începutul anului, cei mai mulți solicitanți de azil din Republica Moldova sunt din Nisporeni. De ce este așa? Ion spune că nu există nici o persecuție, nici de persoane care facilitează traficul până la Berlin nu a auzit. Presupunerea lui: „Ei caută o viață mai bună în Germania.”

CHIȘINĂU, CAPITALA MOLDOVEI, BIROUL DE STAT PENTRU MIGRAȚIE ȘI AZIL

Poate ne ajută cineva din partea statului care este implicat în subiectul dat. Iulian Popov, cămașă Button-Down, este directorul biroului de azil și este persoana care ia decizia despre șederea cetățenilor străini în Republica Moldova. Are o hartă a lumii în birou. Lasă ușa deschisă, ca și ceilalți colaboratori de aici. Oricum nu se stă coadă în această instituție. Popov face mai întâi un ceai, umple cămile până apa fierbinte ajunge la margini. Sare din loc, aduce un șervețel, îndepărtează pata formată.

Popov dispune de cifre: câți moldoveni au solicitat azil în alte țări: 980 în anul 2014. Dintre care, 122 au primit răspuns pozitiv. În conformitate cu convenția de la Geneva, azilul poate fi obținut de acele persoane, care sunt discriminate emotiv, rasist, religios, național sau de apartenență la un anumit grup social, la fel în caz de persecuție politică.

Există persecuție în Republica Moldova? Popov spune doar: „În calitate de țară de origine, noi nu avem dreptul de a specula despre cauzele refugierii cetățenilor noștri.” Dar este posibil că nu toți oamenii să cunoască ce e acela, un refugiat: astfel se ajunge la neînțelegeri.”

Observăm rapid: Popov nu dorește să vorbească despre părțile negative ale existenței în țara în care muncește ca funcționar.

CHIȘINĂU, CAPITALA MOLDOVEI, BIROUL INTERNAȚIONAL PENTRU MIGRAȚIE

Ghenadie Crețu nu este legat de un altfel de comportament de funcționar. Acesta lucrează pentru Biroul Internațional de Migrație (IOM), o organizație interstatală care sprijină refugiații și persoanele care se întorc în țară. El numește recenta emigrare a moldovenilor „migrație economică”. „Mulți dintre cei care au rămas blocați în Europa, fără job și fără bani, solicită azil.”

Crețu nu vede conflictul transnistrean ca pe un motiv de solicitare a azilului: „Nu este război acolo.”

De la începutul lui iunie— după doi ani de liniște — părțile care fac parte din conflict discută deja unii cu alții. Reprezentanții Moldovei și a Transnistriei s-au întâlnit la Berlin, fiind mediați de diplomații germani. Germania a preluat anul curent conducerea Organizației pentru Securitate și Colaborare în Europa (OSCE); în iulie, Frank-Walter Steinmeier a călătorit încă o dată în regiune.

Ministrul de Externe, membru al partidului SPD, a anunțat mici progrese: aprecierea reciprocă a numerelor de înmatriculare și a diplomelor de absolvire.

Steinmeier a avertizat că din cauza trupelor NATO, în Europa de Est poate avea loc un război împotriva Rusiei. Transnistria este importantă. Deoarece este de fapt un conflict între Moldova și Rusia. Președintele Putin vede Transnistria ca pe o zonă tampon către Uniunea Europeană și NATO.

Mulți diplomați speră că negocierile cu succes în Transnistria vor servi drept exemplu altor conflicte înghețate — cum ar fi în Karabah, Abhazia sau în Ucraina de Est. Pe lângă Moldova și Transnistria, la așa-numitele discuții în format 5+2, mai participă și UE, precum și SUA în calitate de observatori. Rusia și Ucraina au rolul de mediator. Faptul că acești doi rivali stau la aceeași masă, îl putem numi un succes, deoarece planurile de pace Minsk I și II pentru Ucraina. nu funcționează nici până în ziua de astăzi.

Steinmeier a formulat încă la început de an scopul negocierilor: suveranitate și integritate teritorială pentru Republica Moldova, un statut special pentru Transnistria. Așa arată teoria. Practic, suntem departe de o soluție viabilă.

În așa fel, moldovenilor nu le este frică doar de influența lui Putin, ci și de faptul că găgăuzii, un popor turc stabilit în sudul țării, vor cere mai multă autonomie. La sfârșitul lunii iulie, Transnistria a refuzat statutul special propus de OSCE. Președintele Consiliului Suprem face referire la un referendum din 2006, în care alegătorii și-au exprimat în mod clar dorința ca Transnistria să fie parte a Rusiei.

În acest conflict, refugiații nu au nici un rol.

CHIȘINĂU, CAPITALA MOLDOVEI, UN ADĂPOST PENTRU SOLICITANȚII DE AZIL

În Republica Moldova este, la momentul actual, un refugiat din Transnistria: Serghei Ilcenco. Jurnalistul în tricou gri, blugi și barbă, locuiește de un an într-un adăpost al Agenției ONU pentru Refugiați. Camera lui o împarte cu alți doi oameni și, într-o cutie de carton, are trei motănași. În tot adăpostul sunt doar 14 locuitori, inclusiv patru sirieni – circulația refugiaților de anul trecut i-a dus prin apropiere de Moldova.

Cazul Serghei Ilcenco este o dovadă importantă pentru Republica Moldova: situația dincolo de Nistru este gravă. Aproape dramatică.

Așa a simțit și Ilcenco. A stat două luni într-o închisoare din Transnistria, deoarece a chemat la așa-numita „revoltă armată împotriva autorității legale și legitim-alese”. Așa se spune într-un document al KGB –ului – serviciul secret transnistrean poartă până acum denumirea modelului sovietic. Ilcenco spune că afirmația a fost „complet fabricată”. El niciodată nu a scris textul respectiv pe blog, după cum era acuzat. În închisoare, astmul și starea inimii s-au

în răutățit.

Pentru funcționarul Iulian Popov, cazul lui Ilcenco arată că „în Transnistria ar exista un risc de tortură și privare de libertate”.

Dar, în autodeclarata Republică, faptele sunt private oare la fel?

TRANSNISTR IA, CAPITALA TIRASPOL

În capitala Tiraspol, monumentele soldaților țin să amintească despre evenimentele războiului cu Moldova. Stema de stat, afișată pe mai multe panouri, conține și acum simboluri comuniste: o stea roșie, ciocanul, secera, coroana cu spice.

Într-o pizzerie o întâlnim pe Ekaterina Lipovcenko, oponentă a regimului. Ea privește permanent nervos spre stradă. Fiul ei, Alexandru, stă de un an într-un centru de detenție din Tiraspol. Celula sa, 24 metri pătrați, este împărțită cu încă opt persoane. La sfârșitul lunii martie, judecata l-a găsit vinovat pentru activități extremiste și a fost pedepsit cu trei ani și jumătate de detenție. Acesta scrisese mai devreme pe Facebook: „în Transnistria, ordinea poate fi restabilită doar cu ajutorul soldaților americani.”

Acest regim internațional izolat nu are frică de nimic altceva, decât de o implicare din afară. Șeful Guvernului, Pavel Prokudin a ridicat la sfârșitul lui iulie imaginea lui Steinmeier și a vorbit despre un “zornăit de săbii” la hotarele Transnistriei.

Oleksandr Lipovcenko a contestat declarația KGB-ului, a început greva foamei și s-a îmbolnăvit de hepatită. Gardienii l-au bătut. „El abia mai putea să meargă, a slăbit în mod dramatic și tot corpul era acoperit cu vânătăi,” descrie mama băiatului starea în care se afla acesta.

Mama sa, Ekaterina Lipovcenko, a scris către Organizația

pentru securitate și colaborare din Europa. Ea ruga să i se acorde ajutor. Nici până astăzi nu a primit un răspuns. OSCE a scris că organizația din Republica Moldova este responsabilă de anumite incidente. Corespondența, însă, trebuie să rămână confidențială.

CHIȘINĂU, CAPITALA MOLDOVEI, LA O ORGANIZAȚIE NONGUVERNAMENTALĂ

Ion Manole este agitat. El este jurist, activist și director al organizației nonguvernamentale Promo-LEX. Consideră că Transnistria este o „pată neagră” la capitolul drepturilor omului și OSCE nu face „de ani de zile nimic împotriva acestei situații”.

Manole colectează informații despre cazuri de încălcare a drepturilor omului. Dacă locuitorii Transnistriei doresc să solicite azil în străinătate, vor necesita serviciile sale. Mai târziu, acesta transmite documente: „doar pentru adevărații persecutați.” În biroul său se află un raft pe care sunt multe dosare cu acte.

Ion Manole și colaboratorii săi nu mai au dreptul de un an să călătorească în Transnistria pentru a afla informații despre beneficiarii săi; acolo li s-a deschis o anchetă. Acuzația a fost făcută publică de KGB: Promo-LEX a fost discreditat pentru că niciodată nu a abordat în Moldova tema despre naționaliștii ucraineni sau încălcările drepturilor omului în SUA. În schimb, a cărei activitate este organizarea „metodică” și într-o manieră „distructivă și ostilă” a activităților împotriva Republicii Transnistriene.

Consiliul Europei este „alarmat” și a avertizat cu consecințe la sfârșitul lui iunie: actorii internaționali au trebuit să creeze imediat o „misiune de urgență” în Moldova. A fost o cerință clară către OSCE: misiunea de bază în Moldova trebuie să ia în considerare și drepturile omului, conform mandatului. Însă nimic nu s-a întâmplat până acum.

La solicitare, misiunea OSCE din Moldova, secretariatul OSCE din Viena, precum și Ministerul Federal pentru Afaceri Externe, transmit corespondența unul altuia. În final, un reprezentant OSCE a declarat în anul 2016, în formă scrisă: „Discuția despre încălcarea individuală a drepturilor omului nu este parte componentă a agendei 5+2.” Însă, ar exista un grup de experți la această temă.

Cât de acurat sunt documentate încălcările drepturilor omului în Transnistria, este demonstrat de o altă soartă despre care a fost informat și OSCE-ul.

CHISINAU, CAPITALA MOLDOVEI, ANTREPRENOAREA ALA GHERMAN

Este un caz care sfâșie viața Alei Gherman. Femeia de 53 de ani stă în mijlocul biroului său, înconjurată de dosare cu acte și grămezi de foi pe jos. „Vitali, Vitali“, strigă ea, de parcă aceste acte l-ar putea aduce înapoi. Mii de pagini cu dovezi că fratele ei, Vitali Eriomenko, este nevinovat. Dovezi, pe care nimeni nu dorește să le ia în calcul.

Bărbatul de 47 de ani a avut în Slobozia, localitate transnistreană, o întreprindere de produse alimentare. Când afacerea a devenit profitabilă, au început problemele. A fost acuzat de evaziune fiscală. Faptul că nici auditorii și nici departamentul fiscal nu au confirmat acest fapt, nu a fost important pentru serviciile secrete transnistrene și nici pentru instituțiile de drept. Pe data de 29 martie 2011, Eriomenko a fost reținut în cătușe. Procesul a fost discutat de 18 ori. A primit 12 ani.

Soția și cei trei copii s-au refugiat, 400 de angajați au fost concediați. A fost distrus un imperiu. Casa lui Eri-omenko a căzut pradă vandalismului.

Ala Gherman deschide un dosar la calculator. Primăvara, i-a reușit în secret, după cinci ani, să facă poze casei fratelui

ei. Geamurile sunt sparte, dulapurile golite. 0 rață de pluș tăiată. Viermi târându-se pe covor.

Arată o imagine din anul 2013. 0 radiografie a dinților lui Vitalie. Vedem șase găuri. „astăzi nu mai are dinți“. Fratele femeii are probleme cu inima, stomacul și intestinele. „i-aș achita și operația“, spune Gherman, care este antreprenoare și produce fructe uscate în Chisinau, „dar ei nu ne permit.“

Ala Gherman a scris către OSCE: din nou și din nou. Și părinții s-au adresat misiunii. Însă și de această dată: nici un răspuns. OSCE pretinde că nu a găsit scrisori din partea activiștilor pentru drepturile omului. „Mesajele au fost căutate în dosarul electronic corespunzător“, a anunțat purtătorul de cuvânt al președinției OSCE din Germania.

BERLIN, MINISTERUL FEDERAL PENTRU AFACERI EXTERNE

La începutul lunii iulie, Ministerul Federal pentru Afaceri externe invită la o conferință: „ OSCE în calitate de agent“. Într-un panel, vorbește reprezentantul special german în negocierile transnistrene, Cord Meier-Klodt. Vis-a-vis de el, un grafician desenează mici imagini pe un whiteboard. 0 broască țestoasă, un om de zăpadă, o veveriță. Este acel conținut al conferinței care nu trebuie să ajungă în exterior. Nu pot să transmit nici citate autorizate de la conferință și nici un interviu cu reprezentantul special.

Ion Manole de la Promo-LEX scrie mai târziu pe Facebook: a avut impresia că doar în Moldova se poate întâmpla ca OSCE să blocheze noutățile. „Dacă Germania și OSCE ar duce în Transnistria o politică adecvată, atunci s-ar produce mai puțini refugiați.“

Jurnalistul suedez Nils Resare a încercat să obțină un interviu de la OSCE, de la misiunea de bază cu sediul la Chișinău. Tema sa: negocierile transnistrene și „situația victimelor torturii“. La sfârșitul lui iunie a primit un răspuns: „nu putem vorbi cu Dumneavoastră despre cazurile de

tortură, așa că, dacă nu vă supărați, nu vom atinge acest subiect.“

Adică mai bine mușamalizăm încălcarea drepturilor omului? Chiar și Instituția Federală pentru Migrație și Refugiați vorbește deschis despre „torturi” în Transnistria.

OSCE are o problemă. Este o entitate în care se află una dintre părțile conflictului: Rusia. Negocierile transnistrene „trebuie să fie susținute de toate cele 57 state membre OSCE prin consens”, a declarat purtătorul de cuvânt al președinției OSCE din Germania. Problema OSCE este o problemă, pe care o are și Steinmeier până la sfârșitul anului.

Însă nimeni nu vede acest lucru: Steinmeier nu vrea confruntări cu Rusia. La ieșirile sale publice din Transnistria, acesta nu discută la subiectul încălcării drepturilor omului pe acel teritoriu. Ministerul Federal pentru Afaceri Externe accentuează că Steinmeier, în cadrul călătoriilor sale de serviciu, abordează „mereu” teme relevante – „ceea ce include și încălcarea drepturilor omului“.

BERLIN, PAULSTERNSTRASSE

Data de 21 iulie este pentru Natalia de la adăpostul pentru refugiați o zi în care îi dispar toate speranțele. A ajuns scrisoarea cu refuz: ea, împreună cu familia, vor trebui să se întoarcă în Moldova. Și Victor a primit aceeași decizie cu o lună în urmă.

Natalia nu știe ce se va întâmpla. Nu are bani, nu are muncă. Nu are viitor.